

ג'יטין. המביא גט - פרק שני דף כג עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" קפז תוספות רש"י

1 והוא שהיה גדול עומד על גביו - ואומר לו: כתוב לצורך פלוני. דקסבר רב הונא: מתניתין
2 רבי אלעזר היא דבעי כתיבה לשמה. וסיפא דקאמר: שאין קיום הגט אלא בחותמים -
3 היינו עדי מסירה, דרוב גיטין נמסרין בפני החותמים. ואמצייעתא קאי, ולא ארישא,
4 לאכשורי כתיבת דרש בלא גדול על גביו. לדעתיה דנפשיה עבר - דהא גדול הוא. ויש
5 בדעת. ואף על פי שזה אומר לו כן - שמא
6 הוא גמר בלבו לשם אחר. אבל קטן - אין בו
7 דעת, אלא שזה שומע מצותו. לאו מילתא היא
8 דאמרי - אלא מעתה גוי וישראל עומד בו,
9 דהוה סבידא לי דפסול - והאי כשר הוא,
10 ואפילו אין ישראל עומד על גביו. ובגי דרש
11 שוטה וקטן נמי ליתא לדרב הונא. דאף על גב
12 דאין גדול עומד על גביו - נמי כשר, דמתניתין
13 רבין מאיר היא, דלא בעי כתיבה לשמה, ודריש
14 "וכתב" דקרא אחתימת עדים. דמדקפסיל ליה
15 לגוי - בסיפא דמתניתין. לענין הבאה - לפי
16 שאינו בתורת גיטין וקידושין, ואין אדם נעשה
17 שליח לדבר שאינו שייך בו. וגבי כתיבה שיריה
18 - שמע מינה דוקא קתני בהבאה. ובכתיבה
19 כשר, כדקתני טעמא: שאין קיום הגט אלא
20 בחותמים, ולא איכפת לן אם נכתב שלא לשמה.
21 דאי תנא ושיר - הוי ליה נמי לשירי בסיפא.
22 ההיא - דתניא: פסול. רבי אלעזר היא דאמר
23 עדי מסירה ברתי - וחתומת עדים אינה מן
24 התורה, הילכך "וכתב לה" - אכתב הגט, ובעינן
25 כתיבה לשמה. והוא דרשי - כי כתיבה גוי - לאו
26 לשמה הוא, דהיא אדעתא דנפשיה קעבדי,
27 ובמשום הכי תניא: פסול. אמר רב נתנן אומר
28 היה בו - אתחלתא דמילתא היא. וכן מסתבר,
29 דהא כבר מוקמיה רב נתנן כרבי מאיר. ואית
30 דגרסי: והא דרבי גוי בו! בלשון קושא. ופריכין
31 אהא דאמר רב נתנן גוי כשר. אמר רב נתנן בו
32 - תירוצא הוא. כשהוא כותב כאלו כותב
33 לשמה - הכי משמע: כשהוא כותב קצתו
34 לשמה - כאלו כותבו כולו לשמה, אלמא
35 לשמה בעינן. מאי לאו כשהוא כותב לתורף
36 לשמה כאלו כותבו לשופם לשמה - התורף
37 הוא עיקר, והוא ששיר - חרש שוטה וקטן.
38 מקום התורף - ובתלבו את התורף. ולא
39 בעי לאוקמא כשהוא עומד על גביו, ולא
40 לאוקמא כרבי מאיר. אינה תורה - אין שומעין
41 לך. כאן הודיעך - במשנתנו שזולזל בכתיבת
42 גיטין, הודיעך שאין שום בח לשמה בכתיבה
43 אלא בחתימה. והאמר רבה בר בר חנה - לעיל
44 (כאב) גבי "אין כותבין במחורב": רבי אלעזר
45 דאמר: אמוראי - רבה בר בר חנה ורבי יריקא.
46 הוה חזין מחריש שוטה וקטן בו - בגמרא
47 מפרש לכולהו. קיבל הקטן - מיד הבעל
48 להולכיו. והגדיל - קודם שמסרו לה.
49 גמרא דלאו בני דעה נינהו - ובגבי שליחות
50 "איש" בעינן ולא קטן, דשליחות נפקא לן
51 (בדקדוקין מבא) מייקוחו להם איש של לבית
52 אבות" - אחד לוקח לכולן. לאו בר היתויא
53 הוא - דאין לזון קידושין, ואין גיטין נהגין בהם.
54 ובמידה דלנפשיה לא חזי - לא מצי למיעבד
55 שליחותא לאחריני. הא לא חזי ונשתפה לא -
56 דטעמא משום דעה הוא, וצריך להיות בן דעת
57 גשעות שליחותו. דיקא נמי - דלגבי "פתוח
58 ונסתמא" לא תנא דוקא "חזר ונתפתח". מדיקתני
59 סיפא בו - אלתמא, היבא דטעמא משום דעה

והוא שהיה גדול עומד על גביו. אמר ליה רב נתנן:
אלא מעתה, גוי וישראל עומד על גביו הכי נמי
דכשר? וכי תימא הכי נמי - והתניא: גוי פסול! - גוי
לדעתיה דנפשיה עבר. הדר אמר רב נתנן: לאו
מילתא היא דאמרי, דמדקא פסיל ליה לגוי לענין
הבאה, מפלל דלענין כתיבה - פשר. - והתניא: גוי
פסול! - ההיא רבי אלעזר היא, דאמר: עדי מסירה
כרתי, ובעינן כתיבה לשמה, והא ודאי גוי אדעתיה
דנפשיה קעבדי. אמר רב נתנן, אומר היה רבי מאיר
אפילו מצאו באשפה, חתמו ונתנו לה - פשר.
איתיביה רבא לרב נתנן: "וכתב לה" - לשמה; מאי
לאו כתיבת הגט? - לא, חתימת עדים. איתיביה רבא:
כל גט שנכתב שלא לשום אשה - פסול! - אימא:
שנחתם שלא לשום אשה - פסול. איתיביה: כשהוא
פותבו - פאילו פותבו לשמה; מאי לאו כשהוא פותבו
לתורף לשמה - פאילו פותבו לשופם לשמה? - לא,
כשהוא חותמו לשמה - פאילו פותבו לשמה.
ואיבעית אימא: הני מתניתין מני? רבי אלעזר היא,
דאמר: עדי מסירה כרתי. ורב יהודה אמר שמואל:
והוא ששיר מקום התורף; וכן אמר רבי חנא כושמיה
דעולא: והוא ששיר מקום התורף, ורבי אלעזר היא.
ורבי יריקא אמר רבי יוחנן: אינה תורה. מאי "אינה
תורה"? אמר רבי אבא: כאן הודיעך שאין כח לשמה,
ורבי מאיר היא, דאמר: עדי חתימה כרתי. - והאמר
רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: רבי אלעזר היא! -
אמוראי נינהו, ואליבא דרבי יוחנן. משנה הפל
כשרין להביא את הגט, חזין מחריש, שוטה, וקטן,
וסומא, וגוי. קיבל הקטן והגדיל, חרש ונתפתח, סומא
ונתפתח, שוטה ונשתפה, גוי ונתגיר - פסול; אבל

1 אלא מעתה גוי וישראל עומד בו - פירושו: בשלמא בלא עומד על גביו - ניהא, דקסבר
2 רב נתנן דאיבא היבא דכותבין לשמה על פי הבעל. אבל בגוי - ליבא היבא
3 דלשמה בהכי. אבל למאי דאוקמא בנדול עומד על גביו - אפילו גוי נמי אלא ודאי בלא
4 גדול עומד על גביו מיירי. ואם כן הדרא קושא לדוכתין, דהא לאו בני דעה נינהו.

גוי לדעתיה דנפשיה קעבדי - תימה לרבינו
יבחק: דבפרק "אין מעמידין" (עבודה זרה
בא) בעי רבי יהודה מילה לשמה, ואפילו הכי
קתני: ימול ארמאי, ולא אמר לדעתיה דנפשיה
קא עבדי! ואומר רבינו יבחק: דהא דאמר
לדעתיה דנפשיה עבדי - היינו שעושה סתם,
וגבי גט - סתם לאו לשמה קאי, כדאמר בריש
זבחים (בב) משום דסתם אשה לאו לגירושין
עומדת. אבל מילה - סתמא ודאי קתני: כיצד?
כדאמר בבבחים: סתמן לשמן קיימי.

אימא שנחתם שלא לשם אשה - אף על גב
דסיפא קתני: יתר על כן בו, ומוקי לה
בגמרא כרבי אלעזר - מכל מקום מה שיכול
לדחוק ולהעמיד כרבי מאיר מעמיד, משום
דקימא לן דסתם מתניתין רבי מאיר היא. ואם
תאמר: והכי קאמר שנחתם? והא קתני: כיצד?
שמע קול סופרים מקרין, ובגמרא מפרש: בסופרים
העשויין להתלמדו יש לומר: דרך סופרים
לכתוב ולחתום בו כדי להתלמד.

והוא ששיר מקום התורף - אמאי דאקשי
לעיל "הא לאו בני דעה נינהו" אתא
לשנויי.

גוי נמי דלאו בר היתרא הוא - הוה מצי למימר:
משום דבעינן שלוחם בני ברית. אלא ניהא
ליה למימר האי טעמא דשייך אף עבד. ממי
נטלו ולמי נתנו - מכאן משמע דצריך שיכיר
השליח שזוהו הבעל וזו היא אשתו. ושמו יש
לחלק, דדוקא סומא, שיכול להשתנות ויש לחוש
יזרע שמוא ישעוהו.

הוא הדין אף על גב דלא חזר ונתפתח בו - והא
דאמר ב"ש נחליך" (בבא בתרא קכ"א):
היה יודע לו עדות עד שלא נסתמא, ונסתמא -
פסול לעדות. שאני הבא, דגבי נמי אפילו אשה
נאמנת, תדע, דאפילו סומא מעיקרא קאמר הכא:
אלא סומא אמאי לא?

אין

פקח ונתחרש וחזר ונתפתח, פתוח ונסתמא וחזר ונתפתח, שפוי ונשתפה וחזר ונשתפה -
פשר. זה הפלל: כל שתחילתו וסופו בדת - פשר. גמרא בשלמא חרש, שוטה וקטן -
דלאו בני דיעה נינהו. גוי נמי - דלאו בר היתרא הוא. אלא סומא אמאי לא? אמר רב ששת:
לפי שאינו יודע ממי נטלו ולמי נתנו. מתקוף לה רב יוסף: היאך סומא מתיר באשתו?
היאך בני אדם מותרים בנשותיהם בליה? אלא בטיבעיות עינא דקלא; הכא נמי בטיבעיות
עינא דקלא! אלא אמר רב יוסף: הכא בחוצה לארץ עסקינן, דכעי למימר "כפני נכתב וכפני
נחתם", ולא מצי למימר. - אמר ליה אבוי: אלא מעתה, פתוח ונסתמא, דמצי אמר - הכי
נמי דכשר? והא קתני: פתוח ונסתמא וחזר ונתפתח - פשר; חזר ונתפתח - אין; לא חזר
ונתפתח - לא! - הוא תדין דאף על גב דלא חזר ונתפתח, ואידי דקתני שפוי ונשתפה וחזר
ונשתפה, טעמא דחזר ונשתפה, הא לא חזר ונשתפה - לא, תנא נמי פתוח ונסתמא וחזר
ונתפתח. אמר רב אשי: דיקא נמי, דקתני, זה הפלל: כל שתחילתו וסופו בדת - פשר, ולא
קתני: כל שתחילתו וסופו בכשרות - פשר, שמע מוניה. בעו מוניה מרבי אמי: עבד, מהו
שיעשה שליח לקבל גט אשה מיד בעלה? אמר רב הוה: מדקא פסיל ליה לגוי,
מכלל

הוא - בעינן תלמה וסוף, אבל סומא - לא הוי טעמא משום דעה, ולא בעינן תחילה וסוף, אלא תחילה לחודיה, דלא מצי למימר "כפני נכתב". דאי בסומא נמי דוקא - ניחנ: כל
שתחילתו וסופו בכשרות. מהו שיעשה שליח - לאשה. עבד של כל אדם, מהו שיעשה שליח לאשה בעלמא? לקבל נפ מיד בעלה - ותהא מגורשת בקבלתו. והוא הדין נמי להולכה,
דכולהא דהא טעמא דהיא, אלא כך היתה השאלה בבית המדרש. מדיקפסיל לגוי - במתניתין בהבאה. ולא תנא: עבר.

מכלל